

РІК ВИДАННЯ
XXXVI
№ 5 (988)
16 ЛЮТОГО
1970 р.

Ціна 2 коп.

Партійні збори ОДУ

11 лютого відбулися партійні збори нашого університету, присвячені підсумкам грудневого Пленуму ЦК КПРС. З доповіддю виступив секретар партійного комітету професор О. В. Сурилов.

В обговоренні доповіді взяли участь комуністи: завідувач кафедри філософії професор А. І. Уйомов, секретар комітету комсомолу університету Т. І. Ткаченко, завідувач кафедри фізіології рослин професор Г. В. Ткаченко, викладач М. Г. Ольшевський, виконуючий обов'язки ректора університету, професор О. В. Богатський, студент фізичного факультету М. І. Рябов, завідувач кафедри нової і найновішої історії професор К. Д. Петряєв, завідувач кафедри астрономії професор В. П. Цесевич.

Збори прийняли розгорнуте рішення з питання, яке було обговорене.

Секретар парткому тов. Сурилов О. В. повідомив збори про діяльність партійного комітету за період, що минув від останніх зборів.

На зборах в зв'язку з 50-річчям та плідною роботою по навчанню та вихованню студентської молоді, за успішну науково-дослідну роботу і активну участь в громадському житті університету завідувача кафедри загальної фізики доцента Д. І. Поліщука та завідувача кафедри політекономії доцента О. Г. Лобунця ректорат, партком та профком університету нагородили Почесними грамотами. Почесною грамотою в зв'язку з 50-річчям та активною роботою по вихованню і навчанню студентства та громадською діяльністю було також нагороджено асистента кафедри зоології безхребетних В. С. Губського.

До нових успіхів

Розпочався новий, другий семестр 1969/1970 навчального року. Дружно приступили до роботи студенти, відпочивши після напруженого місяця сесійних хвилювань.

Минулий семестр був складним. І ця складність полягала, насамперед, в тому, що часу на опрацювання лекційних курсів у студентів було дуже мало через перевантаженість. До цього призвело майже місячне перебування на сільськогосподарських роботах.

Сесія була відповідальною. Про це знали всі, тому й готувались до неї особливо старанно. І все ж, як показують підсумки, успішність зимової сесії цього навчального року складає 91,1 процента. Це на 3,9 процента вище, ніж в минулу зимову сесію.

А який же стан з успішністю на факультетах?

Треба сказати, що на всіх факультетах, крім історичного, в цю зимову сесію студенти краще склали іспити, ніж в минулу. Чомусь тільки на історичному факультеті успішність на 3,2 процента нижча, ніж вона була в зимову сесію минулого року.

Підвищилась успішність на фізіологічному факультеті. На ро-

сійському відділенні на 8,7 процента, на українському — на 5,3 процента.

Правда, майже на тому ж рівні, що й в минулу зимову сесію, успішність на механіко-математичному факультеті (всього на 0,1 процента вище в цю сесію).

Загальне підвищення успішності по університету, хай навіть і не таке вже велике, радує. Це свідчить, що студенти серйозніше почали ставитись до навчання. Цього, звичайно, слід було чекати. Адже робота, яку проводили деканати, партійні, комсомольські та профспілкові організації, мусила дати бажані наслідки.

Темп, якого почала набирати робота факультетів, мусить бути вищим. Напруження не повинно спадати. Кожен член нашого колективу має дбати про те, щоб все було підпорядковане головному — успішному навчанню молоді, підготовці висококваліфікованих кадрів для народного господарства.

Літня сесія мусить за своїми результатами бути кращою. До цього повинні прикласти максимум зусиль всі, хто в тій чи іншій мірі причетний до справи навчання, і, насамперед, ті, хто вчиться.

КОМСОМОЛ— СІЛЬСЬКИЙ ШКОЛІ

Підсумки роботи комсомольських організацій республіки по виконанню завдань першого року всесоюзної дворічки «Комсомол—сільській школі» підбито в ЦК ЛКСМ України.

При активній участі молоді тільки в 1969 році збудовано близько 900 шкіл та інтернатів, 575 шкільних майстерень, споруджено 694 житлових будинки для вчителів, обладнано понад десять тисяч навчальних кабінетів, 2300 шкільних буфетів і їдалень. Цією роботою займалися юнаки і дівчата, об'єднані в учнівські ремонтно-будівельні бригади, студентські загони. Вузівці освоїли понад два мільйони карбованців державних капіталовкладень.

У ході дворічки комсомольські організації підприємств, колгоспів, радгоспів, міських шкіл передали сільським школам сотні тисяч примірників художньої, суспільно-політичної та навчальної літератури, багато наочних посібників.

У цих школах завдяки допомозі шефів значно розширено експозиції музеїв, кімнат і залів В. І. Леніна, революційної, бойової і трудової слави радянського народу, стало більше лабораторій, ігрових, поповнено обладнання піонерських кімнат. Збільшилась кількість технічних гуртків, в яких займаються сільські школярі. Для керівництва ними комсомольські організації направили більш як 2500 юнаків і дівчат.

ЦК ЛКСМ України прийняв постанову, в якій застеріг ті комітети комсомолу, які свою участь у дворічці зводять тільки до зміцнення матеріальної бази шкіл. Звернуто особливу увагу на поліпшення трудового виховання та професійної орієнтації учнів.

ГОЛОВНЕ В ЛЕНІНСЬКОМУ ПІДХОДІ ДО СУСПІЛЬНИХ ЯВИЩ І ПРОЦЕСІВ — ОРГАНІЧНА ЄДНІСТЬ НАУКОВОЇ ОБ'ЄКТИВНОСТІ І ПРИНЦИПОВОЇ ОЦІНКИ ЇХ З ПОЗИЦІЙ РОБІТНИЧОГО КЛАСУ. ДЛЯ МАРКСИСТІВ-ЛЕНІНЦІВ, ДЛЯ ВСІХ СПРАВЖНИХ РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ ЛЕНІНІЗМ — ЦЕ МЕТОДОЛОГІЯ РЕВОЛЮЦІЙНОГО МИСЛЕННЯ І РЕВОЛЮЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ЙОГО ПОВСЯКЧАС ЗБАГАЧУЮТЬ КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ, МІЖНАРОДНИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ РУХ НА ОСНОВІ ДОСВІДУ БУДІВНИЦТВА СОЦІАЛІЗМУ І КОМУНІЗМУ, ЖИВОЇ ПРАКТИКИ ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ.

(З Тез ЦК КПРС «До сторіччя з дня народження В. І. Леніна»)

ВІТАЄМО ЮВІЛЯРА

Минуло 70 років з дня народження і 50 років науково-педагогічної та громадської діяльності доцента кафедри історії КПРС, кандидата історичних наук І. Г. Леонова.

Протягом 15 років Іван Григорович є членом нашого колективу. З 1955 по 1968 рік він завідує кафедрою історії КПРС. Нині продовжує працювати доцентом цієї кафедри. 9 разів комуністи виявляли йому довіря, обираючи його до складу партійного комітету університету; двічі, як голозу групи сприяння партійно-державного контролю обирали І. Г. Леонова заступником секретаря парткому. Понад 10 років він перебував у складі вчених рад університету та історичного факультету.

З 1956 по 1962 рік Іван Григорович був відповідальним редактором усіх наукових трудів, що видавалися в університеті в галузі суспільних наук. У центральних виданнях та в університеті сам він опублікував близько 20 робіт. І зараз готує до друку монографію на тему «Партія більшовиків у боротьбі за здійснення ленінських принципів у перший період колективізації на Півдні України. 1918—1928 рр.».

Але найголовнішим своїм завданням Іван Григорович вважає підготовку наукових кадрів. За останні роки 7 аспірантів під науковим керівництвом доцента І. Г. Леонова захистили кандидатські дисертації; в найближчі місяці будуть захищати ще троє.

До переведення в Одеський університет Іван Григорович багато років був на керівній роботі в органах народної освіти. Наприкінці 1945 року був від-

раджений Центральним Комітетом партії до Молдавії, з метою організації Кишинівського університету, де й був ректором майже шість років. А всього він пропрацював у вищій школі 30 років.

На протязі більш ніж піввікового перебування в партії Іван Григорович Леонов перебував на комсомольській, партійній роботі, був начальником політвідділу МТС, на посту першого секретаря сільського райкому, першого секретаря Ставропольського міського партії, не раз мав завдання партії по виконанню політичних завдань (продовольчий фронт, колективізація, боротьба з бандитизмом тощо). І за раз, незважаючи на похилий вік, Іван Григорович виконує партійне доручення на ідеологічному фронті, — як пропагандист.

Член партії з 1918 року, персональний пенсіонер союзної категорії, учасник громадянської війни, Іван Григорович Леонов нагороджений трьома орденами і трьома медалями, Почесною грамотою Верховної Ради Молдавської РСР та Грамотою Міністерства вищої й середньої спеціальної освіти.

Вітаємо шановного Івана Григоровича з ювілеєм і бажаємо йому довгих років плідної творчої праці на благо Вітчизни, на славу Комуністичної партії.

На фото: І. Г. ЛЕОНОВ разом з молодими комуністами та комсомольцями університету.

Фото О. ЗАЙЦЕВА.

ПОЗИТИВНИЙ ДОСВІД І НЕДОРОБКИ

ПАРТІЙНЕ
ЖИТТЯ

Нещодавно партійний комітет заслухав звіти секретарів партійних організацій «Про стан ідейно-виховної роботи на фізичному та філологічному факультетах у зв'язку з підготовкою до сторіччя з дня народження В. І. Леніна».

Слід відмітити, що партійні організації провели певну роботу в справі виховання студентів і підвищення рівня учбової та наукової діяльності. Розроблено конкретні зобов'язання й заходи на честь сторіччя з дня народження В. І. Леніна. Партійні бюро приділяють увагу питанням поліпшення учбового процесу, якості викладання, стану трудової дисципліни і успішності студентів.

У зв'язку з підготовкою до ленінського ювілею активізували роботу методологічні семінари, наукові гуртки, розгорнули діяльність по підготовці науково-теоретичних конференцій. На філологічному факультеті створений штаб по проведенню Ленінського заліку. До складу його увійшли комуністи — викладачі тт. Берловська Л. В., Дузь І. М., Чернявська Д. С. і члени комітету комсомолу. Розроблено програми заліку для кожного курсу з врахуванням спеціалізації і профілю групи. Відповідальні за проведення заліку викладачі кафедр суспільних наук — розподілили теми рефератів та доповідей, рекомендували літературу. Особлива увага приділяється

таким проблемам, як «Ленін про партійність літератури», «Образ В. І. Леніна в художній літературі». «В. І. Ленін і Луначарський» та ін. Студенти беруть участь в ленінських читаннях.

На партійних зборах факультету слухали такі питання, як «Про хід виконання зобов'язань до ленінського ювілею», про роботу комсомольського, а також профспілкового бюро. Увагу комуністів загострено на підвищенні рівня успішності студентів, зміцненні трудової дисципліни і відповідальності за доручену справу.

Разом з тим в роботі партбюро обох факультетів є чимало недоробок: недостатньо займаються організацією ідейно-виховної роботи серед студентів і викладачів. На філологічному факультеті слабо провадиться робота по ідейно-вихованню студентів, що мешкають в гуртожитках, недостатньо уваги приділяється студентам-вечірникам. Мало займаються питанням підготовки до третього Всесоюзного конкурсу студентських робіт з суспільних наук.

Партбюро фізичного факультету не займається систематично питанням ідейно-політичного виховання студентів, не контролює виконання рішень і планів роботи партійної організації. Мало уваги приділяло партбюро лекційній пропаганді. Відсутня на факультеті

наочно агітація. Партбюро недостатньо контролювало випуск стінних газет.

У своєму рішенні партійний комітет зобов'язав партійні бюро обох факультетів посилити дійовий контроль і вимогливість до всіх комуністів і викладачів за піднесення рівня ідейно-виховної роботи, добиватися неухильного та своєчасного виконання взятих зобов'язань до ленінського ювілею. Звернути особливу увагу на виховання у студентів високого почуття патріотизму, обов'язку перед Батьківщиною, підвищення загальної культури кожного студента. Більш конкретно здійснювати керівництво роботою комсомольських організацій по забезпеченню передової ролі комсомольців у навчанні та дисципліні.

Частіше проводити для студентів лекції, доповіді, диспути, зустрічі їх з ветеранами праці, учасниками революції та Вітчизняної війни, новаторами виробництва і т. д.

Партійним організаціям філологічного і фізичного факультетів необхідно провести партійні збори, на яких обговорити цю постанову і накреслити конкретні заходи по усуненню вказаних недоліків.

В. СВІТЛИЧНИЙ,
заступник секретаря парткому.

ГУРТКІВЦІ В МОСКВІ

Робота в гуртку по вивченню методики викладання літератури (організатор і керівник доцент Ф. Л. Гольдін) викликає жвавий інтерес у студентів філології. Чому? Насамперед, хоч в нашому середовищі є чимало майбутніх поетів, перекладачів, критиків, журналістів, — але чисельна перевага на боці вчителів. Отже, в гуртку працюють ті, хто вирішив у своїй майбутній педагогічній практиці кількісну перевагу перетворити на якісну. А друга причина. жоден з предметів, що викладаються на факультеті, не викликає стільки суперечок, як література.

Кожне заняття гуртка провадиться з найактуальніших питань літератури та методики її викладання. Цікавими були заняття гуртка, присвячені книгам В. Сухомлинського «Павлиська середня школа» та «Сердце віддаю дітям».

Член гуртка А. Тарабучкіна розповіла про першу книгу, в якій автор ділиться досвідом організації учбово-виховної роботи в школі. Другу книгу характеризує Н. Татаровська. В ній говориться про джерела педагогічного експерименту Сухомлинського, про перші кроки «школи радості». Навчання в школі повинно давати дитині радість, а оцінки — не жупел, а підсумовування роботи. Величезного значення надає Сухомлинський природі, її ролі у вихованні в дітях почуття прекрасного, гуманізму.

Кожне положення автора перевірене багаторічною практикою, пройняте почуттям любові до дітей. Тому книги читаєш з неоплаченим інтересом. Вони мають велике значення для радянської школи, — відзначили в своїх виступах тт. Соїфер та Макунін.

Одне з найцікавіших занять відбулося в грудні, перед сесією. Гуртківці обговорили книгу Л. Левшина «Мальчик—мужчина—отец», а також підсумки московської конференції «Проблеми методики літератури в світлі марксистсько-ленінської методології».

З доповіддю про книгу виступила Н. Зикова. Автор, — сказала вона, — звертає увагу на типові помилки батьків та педагогів у вихованні дітей.

Про підсумки московської конференції розповів доцент Ф. Л. Гольдін та п'ять гуртківців, яким випала удача брати в ній участь. Програма конференції була надзвичайно цікавою. З доповідями виступили провідні літературознавці та методисти країни — член-кореспондент Академії наук Щербина, дійсний член Академії наук Мазуркевич, професори Рєвякін, Роткович, Тураєв, Абрамович, Кудряшов та багато інших. Незважаючи на різноманітність розглянутих проблем і пропонування шляхів їх розв'язання, виступи об'єднувалися загальним прагненням — зробити ознайомлення школярів з літературою якнайактивнішим, щоб вона торкалася не лише розуму, але й почуття юних читачів.

Кожен з членів гуртка, які побували на конференції, охарактеризував окремі доповіді, що найбільш вразили його. Холост детально розповіла про доповіді М. Шнеерсон «Знайомство з особою письменника як засіб літературного розвитку учня» та М. Качуріна «Російська класична література у сприйнятті нинішнього школяра». А. Соїфер присвятила свій виступ доповіді С. Гуревича «Основні принципи організації факультативних занять з літератури». Н. Татаровська докладно розповіла про виступ професора Я. Ротковича на тему: дослідження викладання літератури в Сибірську, коли в гімназії навчався Володимир Ульянов.

Підводячи підсумки виступів студентів, керівник гуртка доцент Ф. Гольдін детально проаналізував деякі моменти проблемного характеру, зачеплені на конференції, підкреслив значення участі студентів у подібних конференціях.

Л. САУЛЕНКО,
студентка IV курсу, староста гуртка.

АСТРОНОМИ РАДЯТЬСЯ

2—5 лютого аудиторії нашого університету приймали гостей, що з'їхалися з широких просторів країни від західних кордонів до Сахаліну. Відбувся пленум Астрономо-Геодетичного Товариства при АН СРСР. В ньому брали участь понад 110 делегатів від 35 відділень Товариства, а також члени Центральної Ради Товариства.

Учасники пленуму розглянули питання про підготовку Товариства до святкування 100-річчя з дня народження В. І. Леніна. Ст. наук. співробітник Інституту філософії АН СРСР, кандидат філософських наук В. Казютинський прочитав доповідь на тему «Ленін і наука», в якій він висвітлює методологічні основи космології та космогонії.

Президент Товариства професор Мартинов Д. Я. — директор Астрономічного Інституту ім. Штернберга (МДУ) зробив оглядову доповідь: сучасні дані про планети Венеру й Марс. Він дав наукове пояснення високої температури, (до 700° Цельсія) поверхні Венери. Пояснюється це нагромадженням сонячної променевої енергії атмосферою планети. Отже в нинішній період життя на Венері неможливе.

На Марсі виявлені кратери — кільцеві гори, які досягають у діаметрі 500 км, — подібні до кратерів Місяця.

Московські геодезисти продемонстрували знімки Місяця й Землі з світового простору, одержані з борту космічних кораблів та супутників.

З великою увагою були заслухані повідомлення одеських дослідників. З участю одеського відділення Товариства, з допомогою консультацій його членів, група

архітекторів будівельного інституту створила серію проектів Народних Обсерваторій. Ці проекти почали впроваджуватися в життя. Керівник робіт ст. викладач кафедри архітектури інституту І. М. Бесчастнов зробив докладне повідомлення і продемонстрував різноманітні проекти.

Професор П. П. Аргунов, член одеського відділення Товариства розробив нову оптичну систему. Великі телескопи Аргунова створюються в обсерваторії університету, 35 учасників пленуму виїжджали на екскурсію до с. Маяки, де вони оглянули діючий телескоп Аргунова у філіалі обсерваторії університету.

На цьому телескопі виконана велика робота, пов'язана з вивченням розподілу променевої енергії в спектрах зірок в інфрачервоній

частині. Про діяльність колективу астрономів університету в цьому напрямку зробив успішну доповідь працівник обсерваторії В. А. Позігун.

Про постановку досліджень в галузі метеорів і змінних зірок силами членів Товариства виступили з доповідями доцент Ю. Н. Крамер та професор В. П. Цесевич. Учасники пленуму заслухали звітну доповідь про Всесоюзний з'їзд молодих астрономів (в основному школярів), що відбувся минулого літа в Шемасі (Азербайджанська РСР). На цьому з'їзді керував спостереженнями за змінними зірками студент-випускник ОДУ, нині аспірант кафедри астрономії В. Є. Панчук.

На пленумі створено організаційний комітет Всесоюзного з'їзду Товариства, який відбудеться у

вересні нинішнього року в Казанському державному університеті ім. В. І. Ульянова-Леніна, на ознаменування 100-річного ювілею великого вождя.

На методичній нараді відбулася трьохгодинна дискусія з приводу викладання астрономії в школі. Був обговорений новий підручник для X класу, написаний професором Б. О. Воронцовим-Вельяминовим.

В роботі пленуму взяли участь видатні вчені: Академік АН Грузинської РСР, директор Абастуманської обсерваторії Є. К. Харадзе, віце-президент Товариства геодезист професор С. Г. Судakov, Директор МИГАІК В. Д. Большаков, професори К. Л. Проворов, Н. К. Мигаль, Д. В. Пясковський та ін. Були присутні багато молодих вчених, серед них представники юнацьких секцій.

НА ФОТО (зліва): в першому ряду сидять: професор В. П. Цесевич, доцент Б. В. Новокаменний та професор Д. В. Пясковський (Київ), (справа) — голова пленуму президент Товариства професор Д. Я. Мартинов. Виступає працівник обсерваторії В. А. Позігун.

До 100-річчя
з дня народження
В. І. Леніна

НА ПРАЗЬКІЙ КВАРТИРІ

В часи перебування на Празькій конференції РСДРП — в 1912 році Володимир Ілліч Ленін, як це встановлено порівняно недавно («Правда» від 22 січня 1967 року та «Литературная газета» від 25 січня 1967 року), жив до 20 січня на квартирі у Петра Юрійовича Дятлова, визначного вже в ті часи діяча української культури і революційного руху. Трохи згодом — члена Комуністичної партії (спочатку Австрії, далі Східної Галичини, як звалась у перші роки свого існування компартія Західної України і, нарешті, ВКП(б)).

Хоча Празька конференція збиралась за кордоном, поза офіційною сферою дії російських поліцейсько-жандармських органів, проте і тут нишпорили їхня агентура. Її в першу чергу мав цікавити Ленін та його зв'язки з приїжджими з Росії. Можливі були будь-які провокації, спрямовані проти Володимира Ілліча.

Зрозуміло, що в таких умовах набирало особливої ваги питання, де замешкати Володимиру Іллічу. Він мав зупинитись тільки в людини, якій повністю довіряв і він особисто, й інші організатори конференції.

Такою людиною виявився Петро Юрійович Дятлов. Після тривалих переслідувань з боку царської поліції він залишив межі Росії і оселився у Празі, де й одружився, до речі, з чешкою, отож, якоюсь мірою вже тут акліматизувався.

На цей час він був уже відомий і Володимиру Іллічу, і Надії Костянтинівні. Коли в 1925 році Дятлов переїхав з-за кордону на Радянську Україну, а в 1926 подав заяву до ЦК КП(б)У про пе-

рехід до Всесоюзної Комуністичної партії (більшовиків), то в цій заяві писав, що в період своєї багаторічної еміграції «завжди зносився з тт. Леніним і Крупською (досі маю листи їх), допомагаючи їм організаційно». (Партархів інституту історії партії ЦК КП України, ф. 32, оп. 2, од. зб. 75, — Цит. за Є. Волошком. Таємничий емігрант. Ж. «Вітчизна», 1967 № 9, стор. 130). На жаль, листи ці на сьогодні не збережено.

А в одній з адресних книг ЦК РСДРП(б), що належить до так званого Краківсько-Поронінського архіву і опублікована 1959 року, рукою Н. К. Крупської записано: «П. Дятлов. Ржезничка, 14, II поверх, Прага II, Богемія, — Для груп, б-к». («Исторический архив», 1959, № 3).

Ми цілком поділяємо думку Є. Волошка, який уперше ґрунтовно дослідив життєвий і літературний шлях П. Дятлова, про те, що нема ніяких підстав розшифровувати скорочення «б-к», як «більшовик», оскільки це суперечить фактичній партійній приналежності Дятлова. Воно має читатись «бібліотек». Адреса Дятлова — продовжимо думку — призначалась, видно, для пересилки партійної, революційної літератури для окремих партійних груп і бібліотек.

В роки своєї молодості, навчаючись на початку 1900 років у Петербурзькому — тільки-но відкритому — політехнічному інституті, Дятлов брав участь в революційному русі (водночас з М. В. Фрунзе, який теж вчився в політехнічному), був виключений з інституту (вже значно пізніше він завершив свою інженерну освіту в Празі, а крім того, дістав ще й «філософську» — себто гуманітарно-літературну освіту у Відні).

Висланий на Україну, Дятлов зв'язав свою політичну долю з дрібнобуржуазною УСДРП, але належав до лівого, революційного крила і обстоював об'єднання її з російською революційною соціал-демократією. З переїздом за кордон це прагнення до співробітництва з російськими соціал-демократами, саме з більшовиками, повинно було в Дятлова зрости й зміцніти. Організатори Празької

Професор нашого університету Андрій Володимирович Недзвідський закінчив назустріч сторіччю з дня народження В. І. Леніна книгу «В. І. Ленін і дожовтнева українська література».

В такому масштабі тема ця досліджується вперше, автором використано багато нових матеріалів, які досі не були в літературознавчому обігу.

Друкуємо один з розділів книги, присвячених знайомству Володимира Ілліча з діячем української культури Петром Дятловим, який став пізніше одним з перших перекладачів творів Ілліча українською мовою.

конференції мали всі підстави дивитися на нього як на друга і товариша, який не підведе у важливій справі.

Відомо, як зближувався, встрявав у тривалі розмови з хорошими цікавими людьми Володимир Ілліч. На цей час його інтерес до «українського питання», як казали тоді, особливо зріс. І в ті короткі години чи навіть хвилини, після напруженої роботи конференції, коли Володимир Ілліч мав змогу розмовляти з господарем квартири — українським соціал-демократом, який тяжів до більшовиків — бесіди могли торкатись питань української культури та революційного руху на Україні. Петро Юрійович був людиною добре обізнаною з українським рухом і з українською літературою і міг дати їм марксистську оцінку.

Багато повинен був взяти він з розмов з Володимиром Іллічем для себе, для праці на ниві української літератури.

Саме в ці часи Дятлов працює над таким капітальним перекладом як Франків «Мойсей», завершує цю роботу в 1913 році і хоче звернутись — він пише про це Франкові — «до марксистських журналів». Цей переклад він далі надсилав Горькому, який пробував

влаштувати працю Дятлова до друку і брався дещо в ній виправити. (На жаль, цей замір не був здійснений, і Дятлов самотужки здійснив видання «Мойсея» російською мовою в 1917 році у Відні, а далі перевидав його вже на Радянській Україні у 1926 році).

Цікаво, що в передмові до перекладу, кажучи про тривалі виступи українських націоналістів проти Франка, Дятлов щоразу називає їх «українським міщанством». А це ж улюблений термін Володимира Ілліча, коли він говорить про українських націоналістів, що прикривалися соціалістичною вівіскою — він іменує, наприклад, «свездомарксистський журнал «Дзвін» органом націоналістичних міщан. Легко припустити, що, торкаючись в розмовах з Дятловим українських тем, Володимир Ілліч вживав цей вираз і Дятлов взяв його на озброєння.

Розмови Володимира Ілліча з Дятловим могли стосуватись і Івана Франка, і Лесі Українки, яку теж добре знали в російських марксистських колах. Саме ж Дятлов незабаром виступить на сторінках більшовицької «Правди» з відомою статтю-некрологом про Лесю Українку, додавши до неї свій переклад «Досвітніх огнів» російською мовою. Поруч з повідомленнями про страйки і демонстрації, про нове піднесення революційного руху, заклик Лесі Українки «Не бойся остатков ночной темноты — огонь предрассветный скорей засвети, так близко уж утра начало!», що вперше пролунав російською мовою, набирав на сторінках більшовицької газети актуального звучання, починав жити наче другим життям.

Дятлов любив поезію Лесі Українки. Як повідомляє Є. Волошко, посилаючись на свідчення дочок Петра Юрійовича, він переклав не лише російською, але й чеською мовою цілу низку творів поетеси — тільки вони загубились у вирі дальших подій. Отож, поезія Лесі Українки теж могла бути темою розмов його з Володимиром Іллічем.

Багатоденне спілкування з великим вождем революційного пролетаріату повинно було справити великий вплив на Дятлова, на його світогляд, обумовити його остаточний розрив з українською соціал-демократією, утвердження на комуністичних, інтернаціоналістських позиціях. Він стає кому-

ністом, причому — активним діячем комуністичного руху.

Розуміючи значення ленінських праць, як дороговказу для всіх комуністів, для всіх передових робітників, Дятлов, ставши членом Закордонного комітету КПСГ і головним редактором його органу «Наша правда», організовує у Відні ще й видання «Комуністичної бібліотеки» — своїм перекладом ленінської праці «Держава і революція» (1920 р.). Це — один з перших перекладів праць В. І. Леніна українською мовою, попередньо надрукований в Нью-Йорку 1919 року.

А «числом другим» — в тій же серії «Комуністичної бібліотеки» виходить під криптонімом «П. Д.» написана Дятловим біографія великого вождя під назвою «Володимир Ульянов (Н. Ленін)». Оскільки вона була теж уперше надрукована в Нью-Йорку 1919 року, як вступ до тільки-но згаданого видання «Держави і революції», її можна вважати хронологічно першою українською біографією Ілліча, оскільки в УРСР біографію В. І. Леніна українською мовою вперше видано в 1920 р.

Обидва перших видання «Комуністичної бібліотеки» — і праця «Держава і революція», і життєпис «Володимир Ульянов (Н. Ленін)» є в Кремлівській бібліотеці В. І. Леніна. Цілком можливо, що їх надіслав Володимиру Іллічу Дятлов з-за кордону, хоч на цих примірниках і немає дарчих написів.

У закордонний період своєї діяльності Дятлов переклав і видав ще такі роботи В. І. Леніна, як «Програма РКП(б)» та «Чергові завдання СРСРської власті».

Переїхавши на Радянську Україну, Дятлов ще більше розгортає перекладницьку діяльність. Вона вражає — до слова кажучи — своєю різноманітністю. Він перекладає російською мовою твори української літератури, перекладає українською мовою твори російської та іноземних літератур, соціально-економічні праці, підручники з фізики і математики — зокрема, широко відому свого часу «Елементарну геометрію» А. Кисільова. Як зазначає Є. Волошко, Дятлов досконально володів чеською, польською, німецькою, англійською і частково французькою мовами.

Він бере активну участь і в здійсненні видання творів В. І. Леніна українською мовою. Разом з Сергієм Вікулом він переклав п'ятий том творів, який вийшов у 1930 році. Самостійно перекладає томи 10-й (1932 р.) та 18-й (1931 р.). Крім того, в окремому виданні вийшов його переклад праці В. І. Леніна «Армія та революція» (1930 р.).

Так інтерес і повага, виявлені Дятловим до приїжджого гостя під час історичної конференції більшовиків, що прокладає шляхи до скорої вже перемоги пролетаріату, були продовжені і закріплені невтомною працею над перекладом ленінських творів, над донесенням їх великої правди до найчисленніших мас українського трудового народу.

Професор А. НЕДЗВІДСЬКИЙ.

НА КОНКУРС.

НА ФОТО: фоторепродукція В. Решетнікова з картини П. Белоусова «В. І. Ленін у Празі».

ЯК ОБІДАЄ СТУДЕНТ?

КУТОЧОК НАРОДНОГО КОНТРОЛЮ

Слід просто сказати, дуже погано харчуються і студенти, і викладачі, і працівники університету. Цим питанням займався сектор побуту головної групи народного контролю. Перевірили роботу їдальні та буфетів при гуртожитках і в учбових корпусах. Дуже невтішна картина. Вона не може не мати негативного впливу на навчання й побут студентів. Не дивно, що стан з харчуванням викликає багато нарікань і незадоволення в колективі.

Зовсім незадовільно працює їдальня № 98 другого тресту їдальні та ресторанів. Меню тут не відповідає фактичній наявності блюд. Якість приготування блюд низька, особливо друшків. Гарніри, як правило, одноманітні, головним чином — вермішель. З десяти напоїв, вказаних у меню в день перевірки, був лише один компот. Не кращий і санітарний стан їдальні.

Якщо нагадати про те, що буфети, які діють у головному корпусі, на факультеті романо-германської філології та на історичному, належать до їдальні № 98, то читач не сподіватиметься почути про них нічого доброго. Так воно і є. Особливо погані справи у буфеті головного корпусу. Тут надзвичайний бруд, продукти під-

возять з великим запізненням. Бували дні, коли в буфеті не було навіть хліба. Асортимент продуктів дуже обмежений. Дуже рідко можна застати молочні продукти. Рідко коли є можливість випити в буфеті чи їдальні стакан томатного чи фруктового соку, хоч вони зараз просто необхідні людям, особливо молоді. Чаю нема, кофе готується за рецептами самих буфетниць, як правило несмачний і чомусь для нього в різних буфетах встановлені різні ціни.

В деяких буфетах відсутні нагрівальні установки для кип'ятіння води. Посуд миється, як правило, холодною водою. Приміщення не обладнані, спеціального місця для зберігання продуктів і посуду нема. Гара вивозиться несвоєчасно, отже приміщення захлаплені, завалені ящиками, порожнім посудом. Підлоги миються дуже рідко. Такий вигляд навряд чи може сприяти підвищенню апетиту.

Не рідкі випадки безтактності працівників буфетів, грубі відповіді на запитання споживачів. Оче-

видно це наслідок недостатньої виховної роботи.

Не можна не згадати про неухвалне ставлення до питань організації харчування з боку господарської частини університету, особливо заступника проректора по побуту тов. Усенка.

Результати перевірки діяльності їдальні й буфетів були обговорені на засіданні бюро університетської групи народного контролю. Було прийнято рішення та рекомендації для поліпшення обслуговування студентів і працівників університету; їх надіслано дирекції II тресту їдальні і ресторанів.

В Тбілісі та Ленінграді

Під час зимових канікул наші спортивні колективи побували в різних містах країни. Вони зустрілись з командами інших університетів.

Так, в Тбілісі зустрічались команди гімнастів найсильніших університетських колективів країни. Наша чоловіча команда зайняла четверте місце, а жіноча — п'яте. Загальне місце — п'яте. Наша команда випередила спортсменів Ленінградського та Ризького університетів. Але все ж ці місця говорять про те, що підготовка до таких змагань мусить бути серйознішою.

В Ленінграді зустрілись команди спортсменів з художньої гімнастики. В складі інших команд були всі майстри спорту. Але в складі нашої команди були і першорозрядники, що позбавило команду можливості боротися на рівних правах. Але зустріч була корисною.

В Тбілісі і Ленінграді студенти ознайомились з визначними місцями міст і науковими центрами університетів.

А. ЛУПОЛОВЕР.

Д. С. Бельфор

Раптово, після важкої хвороби помер доцент кафедри наукового комунізму Давид Самійлович Бельфор.

Від нас пішов талановитий вчений, прекрасний педагог, чуйна людина, хороший товариш.

Давид Самійлович народився

роджений орденом Вітчизняної війни II ступеню і Червоної Зірки, а також медалями.

Після війни Д. С. Бельфор працював старшим викладачем кафедри марксизму-ленінізму в Інституті інженерів морського флоту, доцентом в сільськогосподарському інституті, а з 1952 року життя його нерозривно зв'язане з нашим університетом, де він працював доцентом кафедри марксизму-ленінізму, історії КПРС і до останнього часу — кафедри наукового комунізму.

Ініціативний, невтомний і вмілий організатор, принципний комуніст, Давид Самійлович Бельфор багато сил і енергії віддавав підготовці і вихованню висококваліфікованих кадрів для народного господарства, наукових працівників.

Д. С. Бельфор — автор декількох десятків наукових робіт, чимало з яких присвячено бойовим і трудовим подвигам трудящих нашого міста.

Від нас пішов серйозний вчений, великої душі людина, що віддавала всі свої знання і досвід, всі свої сили побудові комунізму в нашій країні.

Світла пам'ять про Давида Самійловича Бельфора назавжди збережеться в наших серцях.

Група товаришів.

ОГЛЯД- КОНКУРС

Ректорат, партком, комітет ЛКСМУ, профком та студентський клуб університету оголошують

**З 10 ПО 15 БЕРЕЗНЯ
ОГЛЯД-КОНКУРС
ХУДОЖНЬОЇ САМОДІЯЛЬНОСТІ
ФАКУЛЬТЕТІВ УНІВЕРСИТЕТУ**

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОГЛЯД-КОНКУРС

На огляд-конкурс факультети можуть виставити самодіяльні колективи всіх жанрів: вокальні та музичні ансамблі, танцювальні групи, факультетські театри мініатюр, а також окремих виконавців.

Кожен факультет у відведений для нього час показує концерт в межах 40—60 хвилин на сцені великого актового залу університету.

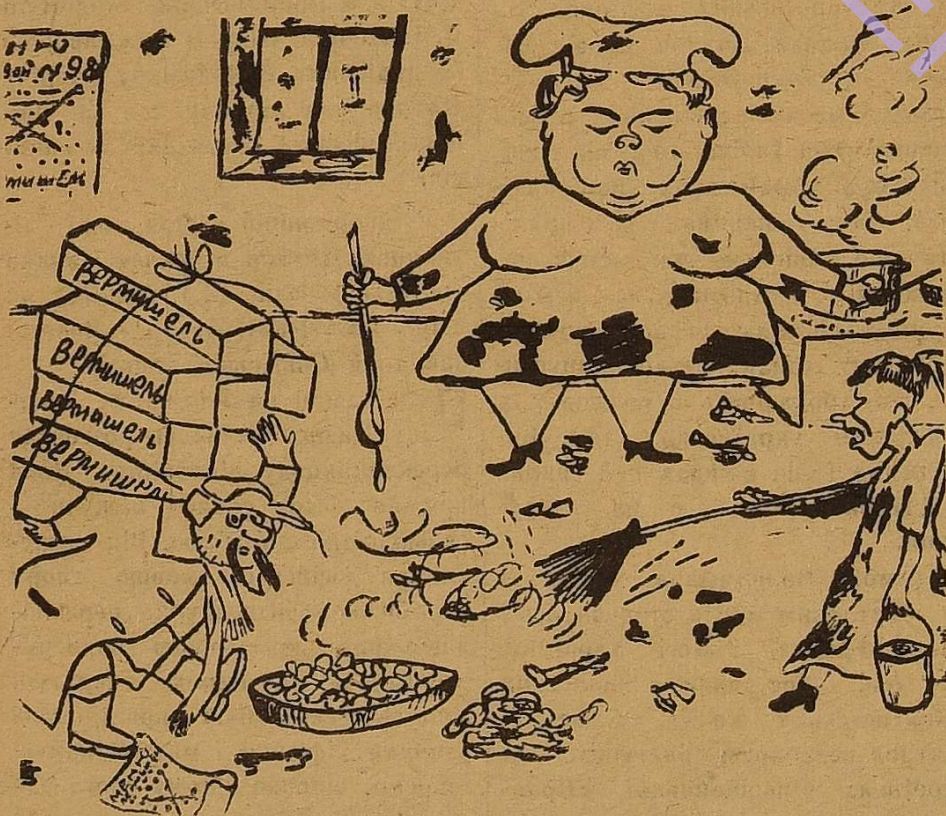
При підведенні підсумків огляду-конкурсу враховуватиметься:

якість виконання номерів; якість організації і побудови концерту; масовість факультетського колективу, який брав участь в концерті; кількість студентів факультету в загальноуніверситетських колективах художньої самодіяльності; кількість студентів факультету в університетському хорі.

ФАКУЛЬТЕТИ, ЯКІ ЗАЙМУТЬ ПЕРШІ ТРИ МІСЦЯ, БУДУТЬ НАГОРОДЖЕНІ ПЕРЕХІДНИМИ ПРИЗАМИ.

Кращим виконавцям і виконавчим колективам будуть вручені грамоти і дипломи; вони представлятимуть університет на районному, міському та обласному оглядах і будуть учасниками традиційних поїздок колективів самодіяльності нашого університету з візитами дружби до інших вузів країни.

ГОТУЙТЕСЬ
ДО
ОГЛЯДУ-КОНКУРСУ!
ОРГКОМІТЕТ ОГЛЯДУ

Меню всегда однообразно, В столовой мерзко, тускло, грязно...
Безвкусен здесь всегда обед, Какой там кофе! — Чаю нет!

Передплачуйте

В магазині передплатних видань Облкниготоргу приймається передплата на такі видання:

1. «Курс советского уголовного права» в 6-и томах, завдаток — 2 крб.
2. «История многонациональной советской литературы» в 6-и томах, завдаток — 4 крб.
3. «История Италии» в 3-х томах, завдаток — 2 крб. 50 коп.
4. «Справочник реагентов для органического синтеза», в 5-и томах, завдаток — 2 крб. 50 коп.
5. «Физика быстро протекающих процессов» в 3-х томах, завдаток — 2 крб.
6. «Русско-украинский словарь» в 3-х томах, завдаток — 2 крб.
7. Роджерс. «Физика для любознательных», в 3-х томах, завдаток — 1 крб. 50 коп.
8. Т. Г. Шевченко, в 5-и томах, завдаток 1 крб.
9. «КПСС в резолюциях» в 6-и томах, завдаток — 1 крб. 50 коп.

Адреса магазину: вул. Радянської Армії, 49/51, тел. 22-04-38.

«За научные кадры», орган парткома, ректората, комитета ЛКСМУ и профкома Одесского ордена Трудового Красного Знамени государственного университета им. И. И. Мечникова, гор. Одесса. Адреса редакції: Одеса, вул. Петра Великого, 2. Одеська міська друкарня.

Зам. № 921—1000.